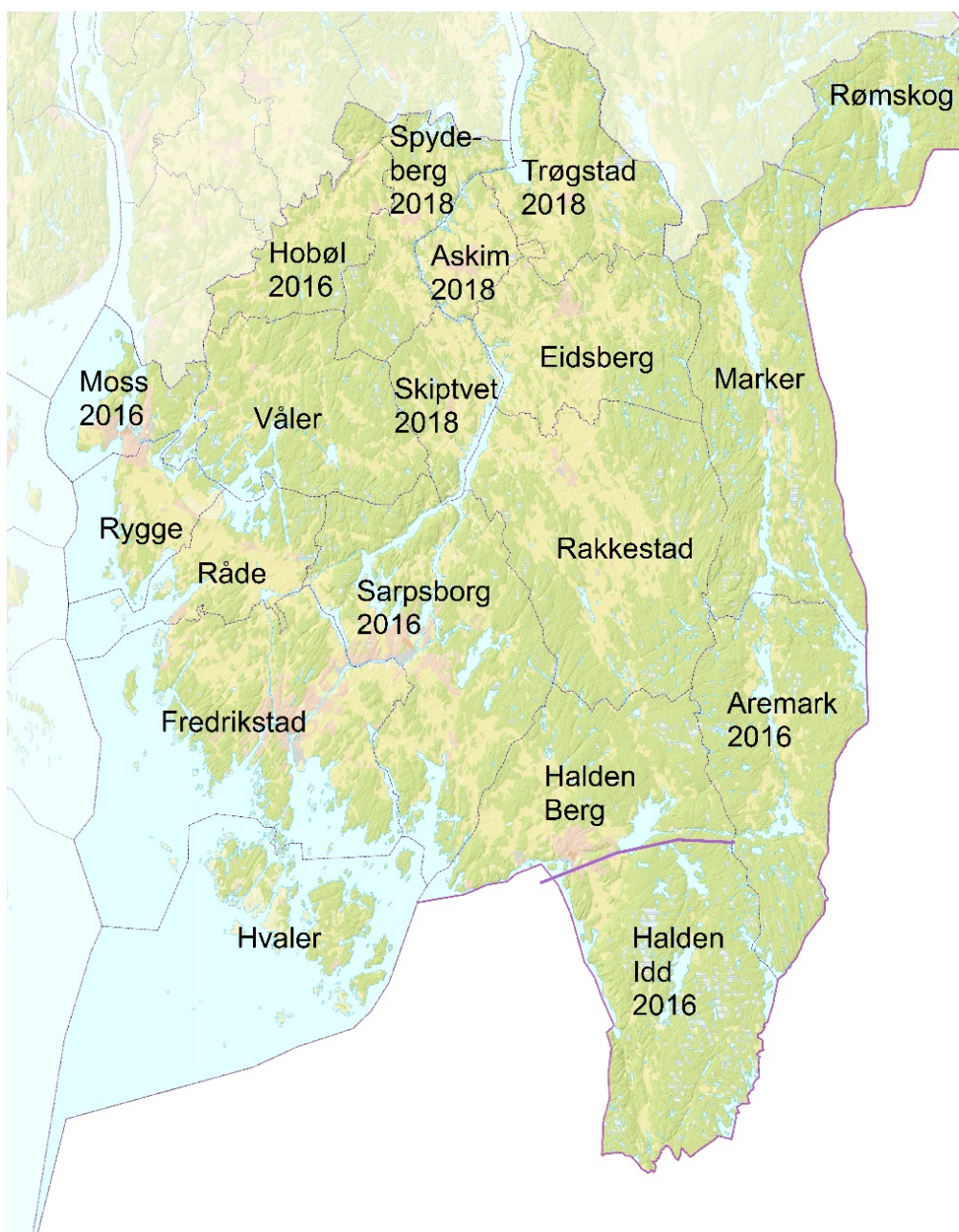

Hovedplan
for skogbruksplanlegging med miljøregistrering
i Østfold
2016-2025

Innhold

Kapittel	Side
Innledning	3
Skogressurser i Østfold	4
Skogbruksplanlegging i Østfold	4
-Gjennomføring	5
Planstatus i Østfold, historisk	6
Framdriftsplan	7
Tilskuddsbehov	8
Vedlegg	9

Innledning

Hovedplanen for skogbruksplanlegging med miljøregistrering skal trekke opp framdriften for skogbruksplanleggingen i fylket de kommende 10 år. De første 3-4 årene av perioden skal bestå av en konkret handlingsplan for framdrift, de siste 6-7 årene en skisse til framdrift.

Primærmålgruppene for planen er Landbruksdirektoratet, Fylkesmannen og kommunene.

Denne reviderte hovedplanen er utarbeidet som et kortfattet arbeidsdokument som skal gi grunnlag for:

- Tildeling av tilskuddsmidler fra Landbruksdirektoratet
- Fylkesmannens budsjettmessige prioriteringer av tilskuddsmidlene
- Initiere Geovekstprosjekter. (Geovekst er et samarbeid mellom syv parter om felles etablering, forvaltning, drift, vedlikehold og bruk av geografisk informasjon. Landbruk er en av partene)
- Kommunal rentemiddelbudsjettering
- Større forutsigbarhet for takstfirmaer

Den forrige hovedplanen for skogbruksplanlegging i Østfold gjaldt for perioden 2000-2010. I perioden fra 2010 og fram til 2013 arbeidet Statens Landbruksforvaltning, nå Landbruksdirektoratet, men en utredning kalt «Skogbruksplanlegging i Norge, formål, behov og organisering». Revideringen av denne hovedplanen har blitt utsatt i påvente av eventuelle nye retningslinjer for skogbruksplanleggingen som et produkt av den utredningen. Særlig konkrete endringer har imidlertid ikke framkommet. Planarbeidet er også utsatt i påvente av en endelig vurdering av om skannedataene som ble tatt opp i hele fylket i 2015 er brukbare til skogbruksplanformål. Det er de. Dette er nærmere omtalt i kapitlet «Gjennomføring». Skogbruksplanleggingen i Østfold har imidlertid foregått helt uproblematisk også i perioden uten revidert hovedplan.

Hovedplanen er utarbeidet av Fylkesmannen i Østfold i tråd med forskrift om skogbruksplanlegging med miljøregistrering og oppdragsbrevet til Fylkesmannen. Høringsutkast er sendt til kommunenes skogansvarlige.

Moss, 10.10. 2016

Nina Glomsrud Saxrud (sign)
landbruksdirektør

Jan Egil Nygaard (sign)
fylkesskogmester

Skogressurser i Østfold

- Produktivt skogareal er 2.340.000 daa, tilsvarende ca 54 % av fylkets landareal.
- 31 % er høy bonitet, 17 % er middels og 52 % er lav bonitet.
- Arealet er fordelt på ca 5.500 skogeiere som har et gjennomsnittlig skogareal på 425 daa produktiv skog
- Nærmere halvparten av arealet er gammelskog, hkl IV og V.
- Årlig tilvekst er 960.000 m³
- Balansekvantum er 820.000 m³, herav nyttbart volum ca 650.000 m³
- Gjennomsnittlig årlig avvirkning for salg i perioden 2006-2015 var ca 560.000 m³. I tillegg kommer uttak til eget forbruk, slik som til materialer og ved. De siste 3 årene har totalavvirkningen vært rekordhøy, 670.000 m³. Trolig skjer det for øyeblikket en overavvirkning av granskogen.

Skogbruksplanlegging i Østfold

Skogbruksplanen med miljøregistrering er det viktigste verktøyet skogeieren har for å forvalte skogen sin på en best mulig måte, og samtidig ivareta kjente miljøverdier. Planene er også et viktig verktøy for den offentlige forvaltningen, for entreprenører og for tømmerkjøpere.

I Østfold blir normalt skogbruksplanene oppdatert med 10-15 års mellomrom. De senere årene har tidsrommene for revidering vært nærmere 15 enn 10 år. Det skyldes blant annet at planene er blitt enklere å holde ajour i planperioden fordi de leveres digitalt og kan enkelt oppdateres enten av brukeren selv, eller av firmaet som har levert produktet. Planene har ved digitaliseringen også blitt mer anvendelig ved at de kan brukes fra en mobiltelefon eller et lesebrett ute i skogen.

Det er foretatt miljøregistreringer i alle Østfoldkommunene. Disse er av varierende kvalitet, avhengig av alder på registreringene. De eldste er de dårligste. Det er områder hvor det må foretas en helt ny inventering med biolog. Dette skal gjøres etter en fastsatt metode som heter Miljøregistrering i Skog (MIS). I andre områder – de fleste – er det nok med en revidering av eksisterende registreringer. Tømmer fra skoger uten miljøregistreringer er ikke salgbar vare, så dette er et viktig aspekt for skogeierne ved skogbruksplanleggingen.

Enkelte av kommunene i Østfold har gjennomført 4 områdetakster. Ved områdetakst omfattes de aller fleste eiendommene innenfor et definert område, normalt har det vært én kommune. På arealer hvor skogeierne ikke har bestilt skogbruksplan, registreres det som regel skogdata allikevel. Disse blir brukt til å utarbeide enklere skogoversikter til bruk av den offentlige forvaltningstjenesten.

Gjennomføring

Skogbruksplanleggingen gjennomføres nå utelukkende via fjernanalyse ved hjelp av flyfoto og laserskanning. Fjernanalysen er ikke gjennomførbar uten å legge ut prøveflater som må måles opp av fotfolk. Fjernanalysen gir en relativt dårlig beskrivelse av ungskog lavere enn ca 1,5 meter, slik at den blir særskilt befar. Dette er viktig fordi det er den skogen som bør gis et best mulig stell for å sikre fremtidsskogen. Før laserskanningens tid, brukte man flyfoto til bestandsinndelingen, og skogdataene måtte innhentes av fotfolk. Dagens takster er imidlertid både mer nøyaktige og billigere enn de eldre produktene med mye feltarbeide.

Et takstprosjekt tar normalt to til tre år fra oppstart til avslutning. Prosessen er godt beskrevet i Landbruksdirektoratets «Rundskriv om tilskudd til skogbruksplanlegging med miljøregistrering» fra 2010.

Finansieringen av prosjektene skjer via to hovedkilder: Statlige tilskudd og betaling fra skogeierne. De statlige tilskuddene varierer med oppslutningen i prosjektene. Ved en områdetakst hvor skogeierne har bestilt planer på over 50 % av arealet, har tilskuddssatsen fram til nå ligget på 50. Ved fellestakster og enkelttakster som har lavere oppslutning, er tilskuddsprosenten lavere. Skogeier betaler den resterende andelen. Dette kan dekkes av skogfond med skattefordel. Skogeierens reelle egenandel etter å ha fått tilskudd og brukt skogfond, blir svært liten, ca 15 % av pålydende fakturabeløp. I tillegg betaler ofte kommunen noen felleskostnader i tråd med bruk av rentemidler i forskriften om skogfond.

Fylkesmannen vil alltid tilstrebe å få både flyfotografering og skanning inn som Geovekstprosjekter. Det innebærer at produktene kan nyttes av flere, og at regningene blir delt på flere parter. Det søkes også å benytte flyfotoene - gratis - fra omløpsfotograferingene som gjennomføres i fylket hvert 5. år. Men det er viktig å vite at både flyfoto og skanninger er ferskvare til dette formålet.

For Østfolds del ble det foretatt områdefotografering i 2015. I tillegg ble hele fylket skannet i samme år. Det ble gjort som et pilotprosjekt som en del av Kartverkets prosjekt for etablering av en ny detaljert høydemodell i hele Norge. Skanningen som ble foretatt ble ikke primært tatt opp for å fange skogbruksdata, men for å fange bakkenivået. Det er derfor en del utfordringer knyttet til å bruke det i skogbruksplanleggingen. Utfordringene viser seg imidlertid å være overkommelige, og totalkostnaden for å tilpasse dataene til vårt behov er langt lavere enn å skanne aktuelle områder på nytt. Med bakgrunn i rimelige flyfoto fra 2015 og rimelige skannedata fra 2015, legges det opp til et ambisiøst skogbruksplanleggingsprogram i perioden 2016-2019, noe som også framkommer av framdriftsplanen i tabell 2. På denne måten vil man også få geografisk større planenheter. Østfold kan etter hvert bli inndelt i 5 planområder, i stedet for 15-20.

Planstatus i Østfold

Historisk

Kommune	Ferdig 1. gang	Ferdig 2. omdrev	Ferdig 3. omdrev	Ferdig 4. omdrev
Aremark	1984	2003		
Askim	1974	1988	2004	
Berg i Halden	1979	1991	2009	
Borge, nå Fr.stad	1983	1992	2005	
Eidsberg	1984	1995	2012	
Fredrikstad	1980	1992	2005	
Hobøl	1982	1997		
Hvaler	1990	2005		
Idd i Halden	1985	2004		
Kråkerøy, nå Fr.stad	1993	2005		
Marker	1978	1995	2012	
Moss	1986	1999		
Onsøy, nå Fr.stad	1993	2005		
Rakkestad	1977	1983	1993	2009
Rolvsøy, nå Fredrikstad	1980	1992	2005	
Rygge	1986	2009		
Rømskog	1976	1987	1999	2015
Råde	1986	2009		
Skiptvet	1991	2005		
Skjeberg, nå Sarpsborg	1977	1989	2005	
Spydeberg	1989	2004		
Trøgstad	1975	1985	2003	
Tune, nå Sarpsborg	1982	1995	2005	
Varteig, nå Sarpsborg	1982	1995	2005	
Våler	1985	1999	2016	

Tabell 1: Planstatus i Østfold pr 2016

Framdriftsplan

Kommune	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Aremark	O			F						
Hobøl	O			F						
Idd i Halden	O			F						
Moss	O			F						
Sarpsborg	O			F						
Askim			O		F					
Skiptvet			O		F					
Spydeberg			O		F					
Trøgstad			O		F					
Fredrikstad					O		f			
Hvaler					O		f			
Rygge					O		f			
Råde					O		f			
Våler	F									
Rakkestad							o		f	
Berg i Halden							o		f	
Marker									o	
Eidsberg									o	
Rømskog										

Tabell 2: Framdriftsplan for skogbruksplanlegging i Østfold

O =oppstart F=ferdig o= trolig oppstart f=trolig ferdig

Tidsforbruk: Arbeidet med planer som startes i 2016 kommer i gang senhøstes, og det beregnes leveranse tre år senere. Planene som starter i de andre årene, bør komme i gang i vårsemesteret, og leveransen blir da to år senere

Tilskuddsbehov

Grunnlagsdata, gjennomsnittsverdier:

Kostnad planer med revidering av MIS (miljøregistreringene): kr 10 pr daa i 2016 (billige fly- og skannedata), kr 12 i øvrige år (2016-kr)

Kostnad planer med nye MIS-registreringer: Kr 14 pr daa i 2016, kr 16 i øvrige år

Tilskuddsprosent til planene til skogeierne: 50

Kostnad skogoversikter til kommunene: Kr 6 pr daa i 2016, kr 8 i øvrige år

Tilskuddsprosent til skogoversikter til kommunene: 80

(Dette delfinansierer skogdata som opptas på arealer uten planbestillinger. Staten har fram til nå finansiert inntil 80 %. En så høy tilskuddsprosent er usikker i fremtiden, noe som gjør at man må tenke alternativt. Man kan tenke seg at staten bare delfinansierer dette hvis andelen uten planbestillinger er svært lav, større kommunale andeler, eller å kutte det ut helt. Det er her innregnet i tilskuddsbehovet med 80 % av det arealet det ikke er bestilt planer på).

Kommune	År 2016	År 2017	År 2018	År 2019	Prod skogareal daa	Tilskudd 2017 Kr	Tilskudd 2018 kr	Tilskudd 2019 kr
Aremark	O			F	230 000	1 131 600		
Hobøl	O			F	90 000	550 800		
Idd i Halden	O			F	255 000	1 254 600		
Moss	O			F	29 000	171 100		
Sarpsborg	O			F	183 000	1 079 700		
Askim			O		22 000			136 400
Skiptvet			O		42 000			260 400
Spydeberg			O		74 000			458 800
Trøgstad			O		98 000			603 800
Fredrikstad				O	75 000			
Hvaler				O	17 000			
Rygge				O	19 000			
Råde				O	43 000			
Våler	F				166 000			
Berg i Halden								
Eidsberg								
Marker								
Rakkestad								
Rømskog								
SUM					1 343 000	4 187 800		1 459 280

Tabell 3: Tilskuddsbehov O =oppstart F=ferdig

Kommentar:

Tilskuddsbehovet i 2017 er stort. Det er som nevnt fordi vi ser en stor verdi i å utnytte både omløpsfotograferingen fra 2015 og skanningen fra samme år som er gjort i forbindelse med ny nasjonal høydemodell. Dette vil samlet spare skogeierne og det offentlige for store beløp.

Vedlegg 1:

Tilskuddsbehov i 2017:							
Kommune	Areal, daa	Opp- slutning, %	Kostnad plan totalt, kr	Tilskudd planer, kr	Kostnad skogoversik- ter, kr	Tilskudd oversikter, kr	Sum til- skudd
Hobøl	90 000	60	756 000	378 000	216 000	172 800	550 800
Aremark	230 000	60	1 380 000	690 000	552 000	441 600	1 131 600
Idd	255 000	60	1 530 000	765 000	612 000	489 600	1 254 600
Moss	29 000	50	203 000	101 500	87 000	69 600	171 100
Sarpsborg	183 000	50	1 281 000	640 500	549 000	439 200	1 079 700
SUM	787 000		5 150 000	2 575 000	2 016 000	1 612 800	4 187 800
Pris pr daa plan m/MIS-revidering:		10					
Pris pr daa skogoversikter:		6					
Pris pr daa med ny MIS reg:		14					
Ny MIS: I Sarp, Moss og Hobøl							
Tilskuddsbehov i 2019:							
Kommune	Areal, daa	Opp- slutning, %	Kostnad plan totalt, kr	Tilskudd planer, kr	Kostnad skogoversik- ter, kr	Tilskudd oversikter, kr	
Askim	22 000	50	132 000	66 000	88 000	70 400	136 400
Trøgstad	98 000	60	705 600	352 800	313 600	250 880	603 680
Skiptvet	42 000	50	252 000	126 000	168 000	134 400	260 400
Spydeberg	74 000	50	444 000	222 000	296 000	236 800	458 800
SUM	236 000		1 533 600	766 800	865 600	692 480	1 459 280
Pris pr daa plan m MIS-revidering:		12					
Pris pr daa skogoversikter:		8					
Pris pr daa med ny MIS reg:		16					